

Григоревська О. В.

доктор наук із соціальних комунікацій,
старший науковий співробітник,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Hryhorevska Olena

Doctor of Science in Social Communications,
Senior Researcher,
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

Цінності стратегічного розвитку

Values of Strategic Development

Анотація. Дослідження ціннісних орієнтирів стратегічного розвитку базується на результатах контент-аналізу змісту загальнодержавних документів. Визначено, що вони корелюються із загальними гуманістичними цінностями стратегічного розвитку – інтелектуальною свободою, справедливістю, толерантністю, людиноцентризмом, однією з ключових цінностей стає «безпека» (інформаційна, національна, особиста).

Ключові слова: стратегічний розвиток, гуманістичні цінності, інформаційна безпека, національна безпека.

Abstract. The study of the value orientations of strategic development is based on the results of a content analysis of the content of national documents. It has been determined that they correlate with the general humanistic values of strategic development – intellectual freedom, justice, tolerance, human centrism, and one of the key values is "security" (information, national, personal).

Keywords: strategic development, humanistic values, information security, national security.

Продовжуємо досліджувати ціннісні орієнтири стратегічного розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України та світу. Цінність – це те, що впливає на мотивацію і вибір способів поведінки людини, організації, сфери діяльності. В умовах воєнного стану однією з ключових цінностей стратегічного розвитку стає «безпека», безпека людини, інформаційна безпека, національна безпека.

З використанням методу контент-аналізу досліджуємо стратегічні документи (2-6), в умовах реалізації яких розвивається на сьогодні бібліотечно-інформаційна сфера України. Таким чином, джерельною базою нашого дослідження є комплекс офіційних документів, який включає Стратегію розвитку бібліотечної справи на період до 2025 р. «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» (2016), Стратегію популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава» (2019), Стратегію розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія» (2023), Стратегію національної безпеки

України «Безпека людини – безпека країни» (2020), Стратегію інформаційної безпеки (2021).

Дослідження 2021 р. (Григоревська, Терещенко, 2021) показало, що базові цінності розвитку європейських університетських бібліотек корелюються між собою: відкритість, доступність, партнерство, інноваційність, відповідальність, добродієність і сервісність. На момент дослідження така цінність як «безпека» не виокремлювалася. Проте, усі з визначених під час дослідження позиції корелюються із загальними гуманістичними цінностями стратегічного розвитку – інтелектуальною свободою, справедливістю, толерантністю, людиноцентризмом.

На засадах гуманістичних цінностей побудована і Стратегія розвитку бібліотечної справи на період до 2025 р. «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України». У документі визначено «пріоритети діяльності бібліотек в умовах якісних змін, які спрямовані на консолідацію суспільства; дотримання європейських цінностей, інтеграцію у європейське співтовариство; підвищення якості життя; рівний доступ до інформації, знань і культурного надбання» (Про схвалення, 2016). На етапі розробки та обговорення цього документу питання безпеки не виокремлювалося.

Тому, цілком логічно, що з позицій національної безпеки розглядаються такі надважливі загальнодержавні питання як популяризація української мови та розвиток читання. Спрямована на формування розвинутого і функціонального мовного середовища та культурного простору Стратегія популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава» фіксує загрозу національній безпеці в умовах збройної агресії та порушення територіальної цілісності України. У документі наголошується, що «мова - не просто засіб комунікації, а важлива складова для формування особистості, її самоідентифікації, національної свідомості» (Стратегія, 2019). Також звертаємо увагу на завдання, що визначені у реалізації другої стратегічної цілі: «формування сприйняття української мови серед населення України як елемента національної безпеки» та «нейтралізація загроз, які виникають внаслідок інформаційно-психологічної війни, зневажливого ставлення до української мови і культури, спотворення історії України тощо» (Стратегія, 2019). Бібліотеки України володіють великим спектром інформаційно-аналітичних технологій та мають досвід протистояння інформаційним війнам, отже, можна передбачити, що у майбутніх галузевих стратегіях розвитку безпековий аспект знайде своє відображення.

На сьогодні на питаннях національної безпеки акцентує увагу Стратегія розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія». Як зазначається у документі, «реалізація Стратегії є необхідною умовою забезпечення національної безпеки України, оскільки виконує завдання розвитку української культури та людського потенціалу нації, що є основою збереження української державності та ідентичності, національної консолідації, модернізації, сталого розвитку суспільства і кожного його члена» (Стратегія, 2023).

Список використаних джерел

1. Воскобойнікова О. & Терещенко Н. Ціннісні орієнтири у стратегічному розвитку бібліотек закладів вищої освіти. Питання культурології. 2021. 38. С. 39-53. DOI: 10.31866/2410-1311.38.2021.245578.
2. Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 р. «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України». Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/248924865>.
3. Стратегія інформаційної безпеки. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#n7>.
4. Стратегія національної безпеки України «Безпека людини – безпека країни». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>.
5. Стратегія популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/596-2019-%D1%80#Text>.
6. Стратегія розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія». Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-stratehii-rozvytku-chytannia-na-period-do-2032-roku-chytannia-iak-zhyttieva-s190-303231>.